

Cyngor Cymuned Llanystumdwy

Rhaglen waith y Cyngor - nos Iau, 9fed o Fehefin 2022 yn brydlon am 7:30 y.h. drwy Zoom.

1. Ymddiheuriadau.
2. Cyflwyno a chadarnhau cofnodion cyfarfod y Cyngor gynhaliwyd ar 12fed o Fai 2022.
4. Llofnodi cadarnhâd taliadau BACS Mai 2022 (bydd y Clerc wedi trefnu i'r Cadeirydd ei llofnodi o flaen y cyfarfod).
5. **Datgan buddiant personol**(bydd y Clerc wedi anfon copi electroneg at bawb cyn y cyfarfod).
6. **Materion gan Cyngor Gwynedd**

Rhaglen waith Adran Priffyrdd yn ystod mis Mehefin 2022.

Rhif y Ffordd	Lleoliad Gwaith	Disgrifiad o'r Gwaith
B4354	Pont yr Ynn, Chwilog	Clytwaith – cwmni Thermal Road Repair
	Afonwen – Chwilog	Clytwaith – cwmni Thermal Road Repair

7. Cyngor Gwynedd - ceisiadau cynllunio yn y gymuned - dim

8. **Seddau gwag** - bydd angen cyfethol aelodau newydd, sef un Cynghorydd yn Ward Llanarmon, a 2 yn Ward Llanystumdwy. Mae'r Clerc wedi gosod posteri yn Llanystumdwy a Chwilog (am bythefnos o'r 14.05.22), ac ar y safle Wé i holi os oes gan rywun ddi-ddordeb, erbyn 28.05.2022.

Ni dderbyniwyd unrhyw ymateb.

9. Angen trafod enwebiadau ar gyfer y gwahanol bwyllgorau y Cyngor.

Pwyllgor Amodau Gwaith

Pwyllgor Cynllun Busnes

Pwyllgor Safle'r Wé

Pwyllgor Rheolau Sefydlog, Polisiau ac Amodau Gwaith

10. Cyhoeddi Eisteddfod Genedlaethol Llŷn ac Eifionydd 2023

25.06.2022 - gwahoddiad gan Pwyllgor Gwaith yr Eisteddfod i ddau gynrychiolydd o'r Cyngor Cymuned i ymuno yn yr Orymdaith Ddinesig ar gyfer yr achlysur yn Ysgol Eifionydd, Porthmadog am 1:30 y.p. Bydd angen casglu tocyn yn y maes parcio, a gorymdeithio i barc Porthmadog tua 2:00 y.p. (tua 20 munud o waith cerdded). Bydd Cylch cerrig symudol yr Orsedd wedi cael ei gosod yno am 15:00 y.p. fydd yn parhau am tua awr. **Angen ateb erbyn 10.06.2022.**

11. **Penodiad Aelod Cymunedol i'r Pwyllgor safonau, Cyngor Gwynedd**- Adran Gyfreithiol Cyngor Gwynedd yn meddwl ail ofyn wrth Cynghorydd Richard Parry Hughes, Cyngor

Llannor i gael ei ail benodi ar y pwyllgor uchod, ond yn gofyn am unrhyw sylwadau yr hoffai cynghorau cymuned a thref ei gwneud gyntaf, erbyn 14.06.2022.

Materion yn y gymuned.

12. Llanystumdwy

a) Cwtogi gwasanaeth bws – derbyniwyd llythyr yn datgan pryder ymysg trigolion pentref Llanystumdwy fod cwtogi sylweddol wedi bod yn y gwasanaeth bws. Y broblem fwyaf yw nad oes gwasanaeth o Bwllheli ar ol 19:48 y.h., ac o Borthmadog nid oes bws ar ol 20:32 y.h. Mae rhai sydd yn gweithio shifftiau hwyr yn dibynnu ar y gwasanaeth bws, ac yn gorfod rhoi'r gorau i'w gwaith. Byddai'n well cael bws yn gadael Porthmadog a Phwllheli ar ol 21:30 fel ag yr oedd yn y gorffennol. Y Clerc wedi ffonio Adran Trafnidiaeth Cyngor Gwynedd, a dywedwyd nad oedd Cwmni Arriva yn cynnig y gwasanaeth yma rwan ers cyfnod y clo, oherwydd rhesymau masnachol, ac mai Cwmni Caelloi yn unig oedd yn gwneud rwan. Dywedwyd hefyd fod hyn allan o reolaeth Cyngor Gwynedd oherwydd nad oedd arian ar gael i ymestyn y gwasanaeth.

Y Clerc wedi derbyn ymateb gan Ms Rhian Williams, Rheolwr Adran Trafnidiaeth, yn datgan, “ Rydym ar hyn o bryd yn adolygu holl rhwydwaith bysiau Gwynedd gyda Trafnidiaeth i Gymru. Bydd y gwaith yma yn cael ei gwblhau dros y misoedd nesaf. Ni allaf ar hyn o bryd gadarnhau os fydd na fysiau yn hwyrach na maent ar hyn o bryd.

Problem arall sydd gan weithredwyr bysiau ydi diffyg gyrwyr a methu recriwtio gyrwyr newydd.

Rydym yn cydymdeimlo gyda teithwyr sydd heb fynediad i fysiau gyda'r nos ond ar hyn o bryd mae'r sefyllfa yn gwneud hi yn amhosib i ni gynyddu gwasanaethau.

Mi fyddwn mewn cysylltiad a chwi unwaith fydd yr adolygiad wedi ei gwblhau”.

b) Problemau parcio gyferbyn a Maen y Wern, Llanystumdwy

Derbyniwyd ymateb gan Iwan ap Trefor, Rheolwr Traffig, yn cynnig rhoi llinellau melyn ar hyd darn isaf o'r lon:-

“Yn ôl y wybodaeth rydym ni wedi casglu, mae'r ffordd yn 4.5m yn y man mwyaf cul. Mae hyn yn golygu bod bosib i gerbydau, sydd ddim yn 'Wide Load' , basio ceir sydd wedi parcio ar y rhan yma o'r ffordd. Er hynny rwyf yn llwyr ddeall nid yw'n hawdd iawn i geir pasio yn enwedig os byddai ddau gar yn dod i gwrdd ei gilydd ar y ffordd.

I geisio mynd i'r afael ar y broblem, rydym wedi rhoi cynllun at ei gilydd.

Gallai'r cynllun gael tipyn o effaith ar drigolion yr ardal, felly rwyf yn awyddus iawn i weld beth yw barn y gymuned cyn symud math yma o gynllun yn ei flaen.

Y cam cyntaf, wrth gwrs, i'w weld os ydi eich aelodau yn cefnogi'r cynllun ac yn awyddus i'r gwasanaeth hwn i ymgynghori ymhellach gyda'r cyhoedd. Rydym yn gwneud hynny trwy roi poster i fyny ar y safle”.

Angen trafod.

c) Cais i arafu traffig ar yr A479 - ger mynedfa agosaf i Lanystumdwy am Cricieth.

Cais gan un o drigolion y pentref yn holi pryd bydd y mesuryddion yn cael eu hail osod ger y fynedfa i bentref Llanystumdwy.

Dywedwyd mai yn ystod y tymor twristiaeth roedd y broblem ar ei gwaethaf, ac yn wir ers y Pasg hyd rwan mae'r gor-yrru yn ddrwg iawn eto ac yn peryglu bywyd.

Dywedwyd cyn y Nadolig mai wrth gasglu data yw'r ffordd orau o gyfiawnhau gosod mesurau lleihau cyflymder. Mae angen marciau coch ac arwyddion a therfyn cyflymder is ar y rhan yna o'r ffordd. Mae'r Clerc wedi cysylltu â'r adran berthnasol i holi beth oedd canlyniadau y dangosyddion dros y Gaeaf, ond fel soniwyd ar y pryd rwan ac yn yr Haf mae eu hangen i weld y broblem ar ei gwaethaf.

Dyma'r ymateb dderbyniwyd gan Iwan ap Trefor, Rheolwr Traffig, Cyngor Gwynedd:-

"Mae'n drwg gen i, mae'r gwasanaeth hwn yn derbyn nifer fawr o ymholiadau parthed i broblemau traffig ar y ffyrdd. Yn ogystal mae'r gwasanaeth yn profi problemau staffio o ganlyniad i'r effeithiau pandemic.

Mae'r arolygon wedi eu cwblhau ond, yn anffodus nid yw'r wybodaeth ar gael i mi fedru ei rhannu gyda chwi ar hyn o bryd.

Mae natur y ffordd, rhwng y gyffordd a Cricieth, yn wahanol i'r gweddill y A497 i Bwllheli. Nid oes gan y rhan yma o'r ffordd ymyl, mae'r ffordd yn gul iawn yn ogystal mae yna rhai adeiladau wedi ei leoli yn agos iawn i'r ffordd. Felly, wrth gwrs, mae'n rhesymol i ofyn; a'i cyfyngiad cenedlaethol o 60mya yw'r cyfyngiad cyflymder mwyaf priodol ar gyfer y rhan yma o'r ffordd.

Ar hyn o bryd, nid yw'r gwasanaeth wedi gwneud unrhyw benderfyniad ar y mater. Mae yna ddau brif reswm dros hynny sef;-

- Mae Cyngor Gwynedd yn rhoi ystyriaeth i adeiladu ysgol newydd ar y ffordd. Bydd hynny yn cael effaith ar y penderfyniad.
- Mae Llywodraeth Cymru ar hyn o bryd yn ail adolygu eu canllawiau parthed i newid cyfyngiadau cyflymder ar ein rhwydwaith.

O ran rhaglen yn symud ymlaen, hoffwn gyflwyno'r canlynol i chwi;-

- Mi fydd y gwasanaeth yn rhoi sylw penodol i newid ei gyfyngiadau 30mya i 20mya o fewn ein cymunedau dros y misoedd nesaf, wrth gwrs byddwn yn rhoi sylw penodol i bentref Llanystumdwy. Rydym yn disgwyl i'r newidiadau canlynol dod i rym erbyn Mis Medi 2023
- Yn dilyn hynny, mi fydd y gwasanaeth yn ail adolygu cyfyngiadau cyflymder eraill ar ein rhwydwaith.
- Gydag unrhyw newid ar y A497, byddwn yn ceisio cydlynu unrhyw newid gyda'r datblygiadau sydd ar y gweill ar gyfer yr Ysgol Newydd i Cricieth".

ch) Mynwent Newydd Llanystumdwy – problemau parcio ar y palmant ar y ddwy ochr i'r ffordd rhwng Bontfechan a Thyddyn Sianel pan fydd angladdau mawr yno.

Mewn cyfarfod o Bwyllgor y Fynwent, fe benderfynwyd ysgrifennu at Adran Priffyrdd Cyngor Gwynedd, yn holi am y posibilrwydd o glirio llwybr yr hen ffordd fawr (sef o flaen wal y fynwent ac o dan y rhes dai at Tyddyn Sianel) ac sydd wedi tyfu'n wyllt dros y blynyddoedd, a chreu lle yno i barcio ceir pan fydd angen.

Hefyd, mae'r goedlan rhwng y rhes dai a safle'r hen chwarel wedi cael ei gwerthu'n ddiweddar, ac mae giat wedi cael ei gosod ger y tŷ yn agos i'r fynwent. Maent wedi holi os mai Cyngor Gwynedd yw perchennog y darn yma o dir, i weld os gellir creu lle parcio yno.

Mae Pwyllgor y Fynwent yn gofyn am gefnogaeth gan y Cyngor Cymuned i ddatrys y broblem.

d) Diffyg arwyddion rhifau tai Cae'r Ffynnon

Y Clerc wedi anfon llythyr at ADRA yn gofyn am arwyddion rhifau yn y stâd, i gynorthwyo a chyfeirio'r gwasanaethau brys yn enwedig. Mae'r tai wedi cael ei codi ar wahanol adegau. Mae'r 4 rhés ar draws ei gilydd ac nid yw'r rhifau yn dilyn yn daclus. Mae rhés 1 - 12 yn y canol ochr bella', 13 i 22 tu cefn i'r maes parcio, 23 - 30 yn y top ochr bellaf, a 31 - 44 ar hyd y gwaelod ger y lôn fawr.

13. Rhoslan/Ynys

Diffibileiddiwr yn Rhoslan a Chapel y Beirdd - y Clerc wedi derbyn ateb gan yr Adran Gwaith Stryd a Goleuo, Cyngor Gwynedd yn dweud fod y polyn a thrydan wedi cael ei osod rwan ar gyfer gosod y 'diffib.' newydd ger y lloches bws yn Rhoslan. Y Clerc hefyd wedi cysylltu hefo swyddog newydd sydd wedi cael ei gyflogi gan Un Llais Cymru, ac roedd yn dweud y gallwn ni wneud cais i gael 2 diffib newydd am ddim drwy Llywodraeth Cymru, ond fod angen prynu'r 2 gabinet i'w dal nhw. Y Clerc wedi gwneud cais am gael 2 diffibileiddiwr ond heb gael ymateb eto. **Bydd angen penderfynu archebu 2 gabinet rwan.**

14. **Barbio Cloddiau** - cais i roi blaenoriaeth i farbio cloddiau y ffordd o Glanywern Chwilog i Felin Llecheiddior ac o gyffordd Miriau Bach, Rhoslan dros bont Bryn Beddau i gyffordd Llwyn yr Eryr, oherwydd fod sawl digwyddiad yng Nghapel y Beirdd yn y dyfodol agos.

Mae Pererindod o Llanuwchllyn yn dod efo bws ar bnawn Sul, 19eg o Mehefin a wedyn dathlu y 200 ganmlwyddiant ar yr 2il a 3ydd o fis Gorffennaf. Mae'r lonydd yn hynod o gul, a phryder am fws yn teithio ar hyd y lonydd. **Y Clerc eisioes wedi anfon ebost at yr Adran Priffyrdd.**

15. Chwilog

a) **Llwybr Chwilog i Afonwen - Ymgynghoriad Teithio Llesol**

Cynghorydd Rhys Tudur wedi derbyn ymateb gan Mr Dafydd Wyn Williams, Pennaeth Adran Amgylchedd Cyngor Gwynedd. Dywedwyd ei bod yn ymgynghori ar ei cynlluniau Teithio Llesol gan cynnwys gwelliannau ar gyfer y dyfodol. Maent yn cynnwys gwelliannau i'r rhwydwaith yn ogystal â llwybrau cerdded a beicio newydd.

Maent wedi atodi dolen i'r ymgynghoriad ar wefan Cyngor Gwynedd, ac **mae'n bwysig fod nifer yn cwblhau'r holiadur, cyn 08.08.2022.**

Eleni mae Cyngor Gwynedd wedi derbyn £500,00.00 o'r Gronfa Teithio Llesol i ddatblygu 8 cynllun gwahanol.

Ei bwriad yw cyflwyno cais i ariannu rhai o'r 8 cynllun, y flwyddyn ariannol nesaf.

b) **Cae Chwarae Chwilog**

Cais gan Cynghorydd Rhys Tudur yn dilyn ymholiad am gael uwchraddio'r cae chwarae.

Mae am holi swyddogion Cyngor Gwynedd, a gweld os oedd yn bosib gwneud cais am arian grant. Y Clerc wedi anfon ebost at y Cynghorwyr i gyd, yn rhoi ychydig o gefndir diweddar y cae chwarae, a'r ffaith mai Cyngor Gwynedd sydd yn gyfrifol amdano ar hyn o bryd.

16. Pencaenewydd/Sardis

a) **Y ffordd o Groesffordd Ty Newydd i Lodge Trallwyn:**

(i) Mae brigau coed drain styfnig yn tyfu i'r ffordd dros dop y wal garreg ger Pont Hendre Garcin, Pencaenewydd ac y maent yn beryg i gerddwyr, beicwyr a cheir sy'n gorfod cadw yn agos at wal y Bont.

(ii) Ar yr ochr chwith ar ben yr allt ar ol pasio mynedfa Glasfryn Fawr am Lodge mae cangen anferth o goeden dderw sydd o bosib wedi hollti ac un hongian uwch ymyl y ffordd. Gallai hon achosi cryn lanast pe digwyddai dorri yn rhydd a disgyn i'r ffordd.

Derbyniwyd ymateb gan G. Roberts, Peiriannydd Ardal Dwyfor yn dweud fod llythyrau wedi cael ei anfon at y tîrfeddianwyr parthed pwynt (i), a bod sylw wedi ei roi i pwynt (ii) uchod.

17. **Llangybi**

Arosfan Bws Llangybi – aelod o Glwb Ffermwyr Llangybi wedi ein hysbysu fod aelodau o'r Clwb wedi peintio'r arosfan bws, ar ol iddynt son am wneud hyn cyn y pandemig.

Y Clerc eisioes wedi diolch iddynt.

18. **Materion Ariannol**

Adroddiad Ariannol gan y Clerc a'r Swyddog Ariannol Cyfrifol.

Bydd y Clerc yn anfon ebost at y cynghorwyr i gyd cyn y cyfarfod, drwy gynnwys dogfen 'excel' o'r sefyllfa ariannol hyd at 09.06.2022. Mae hyn yn cadw golwg manwl ar y gwariant sydd eisioes wedi ei wneud. (Bydd y Clerc yn trefnu i ddangos y biliau i gyd i'r Cadeirydd i'w llofnodi a'i awdurdodi o flaen y cyfarfod cyn ei talu).

19. **Archwilio mewnol** – y Clerc wedi gorffen casglu'r wybodaeth at ei gilydd, ac wedi danfon y manylion i gael ei archwilio gan Cyngor Gwynedd ar 02.06.2022.

20. **Mae'r cyfrif 'Lightsource' wedi cael ei gau rwan**, ac mae'r balans o £3,542.50 wedi cael ei drosglwyddo i'r cyfrif cyfredol ar 20.05.2022. Mae hyn yn osgoi talu £5.00 y mis o gostau banc HSBC ar y cyfrif yma.

21. **Cais am arian i Fynwent Chwilog** – i lanhau/ail lythrennu bedd Eifion Wyn a Myrddin Fardd cyn yr Eisteddfod Genedlaethol flwyddyn nesaf. Nodwyd fod beddi eraill yn yr ardal angen ei tacluso hefyd. Y Clerc wedi derbyn gwybodaeth gan Un Llais Cymru byddai cyfrannu at waith fel hyn yn lles i fywyd diwylliannol a hanesyddol y gymuned, felly gellir talu o dan Adran 137 o'r Ddeddf.

Holodd y Clerc Swyddog Cefnogi Cymunedau Cyngor Gwynedd hefyd, i weld os oedd yn bosib cael arian o rywle fel y Gronfa Dreftadaeth. Dyweodd fod nifer o grantiau ar gael ac mae'r Clerc wedi pasio'r wybodaeth ymlaen at y Cynghorwyr i gyd. Roedd hefyd yn meddwl byddai'n well creu Is-bwyllgor arwahân.

Cynhaliwyd Is-bwyllgor drwy 'zoom' ar 05.05.2022, rhwng Cyngorydd Aled Davies, Thomas Prys Jones, Rhys Tudur a'r Clerc. Trafodwyd y posibilrwydd o fedru holi am arian grant, i ail lythrennu y cerrig beddi canlynol. Hefyd byddai'n ddelfrydol trefnu i greu taflen addysgol am hanes enwogion yr ardal, ac o bosib cael hysbysfwrdd gwybodaeth. Gellir wedyn ychwanegu'r wybodaeth a lluniau ar wefan y Cyngor Cymuned.

Mynwent Capel Helyg - Bedd Emrys a Cybi

Mynwent Eglwys Llangybi – Bedd Isaac Morris, Dewi Wyn a Gwilym Erch, Caerogo

Mynwent Chwilog – Bedd Eifion Wyn a Myrddin Fardd

Cynghorydd Rhys Tudur am wneud ymholiadau am arian grant, a'r Clerc wedi gofyn wrth Mr Dyfed Evans am wybodaeth berthnasol am y gwahanol enwogion uchod.

22. **Taliadau** BACS angen cael ei gwneud yn dilyn y cyfarfod:

Enw/Rheswm	Rheswm	Pris £	TAW	Cyfanswm Taliad £	Taliad BACS £
Goleu Stryd, Cyngor Gwynedd (007950B0074439T)	Gosod postyn a chyflenwad trydan diffib, Maes Eifion, Rhoslan	<u>450.00</u>	<u>90.00</u>	<u>540.00</u>	<u>540.00</u>
Un Llais Cymru	Tâl Aelodaeth 2022-2023	<u>331.00</u>		<u>331.00</u>	<u>331.00</u>

23. Cyflog mis Mai 2022 y Clerc i'w rannu rhwng y Clerc a Chyllid a Thollau EM.

Enw/Rheswm	Swm £	Cyfanswm Taliad net £	Taliad BACS:- £
Cyflog sylfaenol y Clerc, Mai 2022 35 awr y mis x £11.50 = £402.50	402.50 = Llai treth £80.50 = <u>£322.00</u>	<u>322.00</u>	<u>322.00</u>
Cyllid a Thollau EM Treth ar enillion y Clerc Mai 2022	405.50 x 20% = <u>£80.50</u>	<u>80.50</u>	<u>80.50</u>
Costau'r Clerc Mai 2022	£16.66	<u>16.66</u>	<u>16.66</u>

Bydd angen penderfynu os mai ar y nos Iau **07.07.2022** fydd y cyfarfod nesaf.

It is possible to get an English translation of any minute, please contact the Clerk.